No. 2297 Zaterdag 14 Januari 1928. 45ste Jaargang

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire, Aruba en de Bovenwindsche eilanden per drie maanden fl. 2.— bij vooruitbetaling.

Bureau van dit blad: Pastorie Otrabanda
Administratie: St. Thomas-college.
DRUKKER. B. I. BOGAERS.

Voor het Buitenland per jaar fl. 10.—
Afzonderlijke nummers fl. 0.15.
Prijs der Advertentiën van 1—7 regels f. 0.50; voor elken regel meer 10 cts.

Voorloopig Verslag der Tweede Kamer.

Curaçaosche Begrooting vóór 1928.

Algemeene beschouwingen.

Financieele toestand: Regeeringsbeleid: reorganisatie der politie.

Algemeen had men met voldoening vastgesteld, dat de geraamde inkomsten, die uit leening daaronder begrepen, de op de begrooting gebrachte uitgaven overtreffen, zoodat voor 1928 geen Rijksbijdrage noodig is. Na de vele zorgvolle jaren, welke ook dit gebiedsdeel heeft doorgemaakt, mag het feit, dat thans een sluitende begrooting is verkregen, worden beschouwd als een gebeurtenis, die een periode ontsluit, waarin de bemoeiingen van den Nederlandschen wetgever met het financieel beheer van het gewest zooveel mogelijk moeten worden beperkt en er naar dient te worden gestreefd in zake de inwendige aangelegenheden van het gebiedsdeel zooveel mogelijk zeggenschap te geven aan de plaatselijke organen: den Gouverneur en den Kolonialen Raad.

Zeer vele leden betreurden het daarom, dat deze begrooting, gelijk zij te Curaçao was vastgesteld, de goedkeuring van de Regeering niet heeft kunnen wegdragen, hetgeen tot gevolg heeft, dat zij, ofschoon geen bijdrage uit 's Rijks kas wordt gevorderd, toch bij de wet moet worden vastgesteld. Hoewel men met genoegen had gezien, dat de Regeering in verschillende gevallen hetzij de zienswijze van den Kolonialen Raad heeft gevolgd, hetzij met deze zienswijze ernstig rekening heeft gehouden, had men toch niet den indruk, dat door de Regeering in alle opzichten — men dacht hier vooral aan de reorganisatie der politie — is gestreefd naar het vinden van een oplossing in gemeen overleg met dien Raad.

Verscheidene der hier aan het woord zijnde leden wezen er op, dat voor het onthouden van de vereischte Koninklijke goedkeuring aan deze begrooting wel zeer ernstige redenen moeten hebben bestaan. Immers, het uitgangspunt van de in het Regeeringsreglement neergelegde regeling is autonomie, indien eenigszins mogelijk; ingrijpen in die autonomie slechts in bijzondere gevallen. Dit uitgangspunt heeft men te erkennen en deze autonomie heeft men te aanvaarden.

Noode hadden de hierbedoelde leden onder de door de Regeering ter verdediging van het door haar ingenomen standpunt aangevoerde argumenten gemist het bewijs van het bestaan van zoo ernstige omstandigheden, dat de goedkeuring der begrooting terecht geweigerd zou zijn. Aanvankelijk bestond bij deze leden tegen de handelwijze der Regeering dan ook groot bezwaar. Dit bezwaar was van dien aard, dat de betrokken leden zich hun eindoordeel over de vraag, of de Volksvertegenwoordiging de Regeering in haar voorstel tot goedkeuring van de onderhavige begrooting wel zal kunnen volgen, wenschten voor te behouden.

De hier aan het woord zijnde leden stelden er prijs op, de ten aanzien van deze begrooting tusschen de Regeering en den Kolonialen Raad bestaande verschillen één voor één na te gaan, ten einde te kunnen beoordeelen, of in een of meer dier geschillen voldoende reden voor het weigeren van de goedkeuring der begrooting kan zijn gelegen.

De raming van artikel 44 der begrooting, door den Kolonialen Raad van f 34 000 op f 18.000 teruggebracht, is door de Regeering weder met f 8.000 verhoogd en op f 26.000 gebracht, mede in verband met het voornemen van het Koloniaal Bestuur om een telefoonlijn naar Westpunt aan te leggen. Waar in dit geval aan de wenschen van den Kolonialen Raad vrijwel geheel is tegemoet gekomen, meenden de hierbedoelde leden, dat in het tusschen dien Raad en de Regeering bestaande verschil van gevoelen over de genoemde f 8 000 niet een omstandigheid kan worden gezien, welke de door de Regeering gevolgde gedragslijn noodzakelijk maakte. Ten aanzien van deze f 8000 hadden Gouverneur en Koloniale Raad in onderling overleg zeer waarschijnlijk een bevredigende oplossing kunnen vinden. Mocht zulk een overleg ten slotte toch niet tot een gunstig resultaat hebben geleid, dan zou het bestaande verschil van meening toch nimmer als een omstandigheid van zóó ernstigen aard kunnen worden beschouwd, dat daarop een weigering van de goedkeuring der begrooting zou kunnen worden gebaseerd.

Als een omstandigheid van bijzonder ernstigen aard kan evenmin worden beschouwd het tusschen de Regeering en den Kolonialen Raad bestaande verschil van gevoelen over de vraag, of op artikel 104 gelden voor de bezoldiging van een tweeden ingenieur bij het Departement van Openbare Werken behooren te worden uitgetrokken. Te minder zou dit verschil van gevoelen tot een zoo ver gaanden maatregel als den thans toegepasten aanleiding kunnen geven, wijl het zelfs niet vast schijnt te staan, dat bij den Kolonialen Raad tegen het uittrekken van de hierbedoelde gelden ook bezwaar zou hebben bestaan, indien dit college zou hebben geweten, dat het de bedoeling was, van die gelden voor een tijdelijke aanstelling gebruik te maken.

Dat het verschil in zake de aanstelling van een tweeden magazijnmeester bij hetzelfde Departement niet van zulk een ernstigen aard is, dat dit tot toepassing van uiterste maatregelen zou nopen, behoeft wellicht niet nader te worden aangetoond.

De wijziging, door de Regeering in hetzelfde artikel aangebracht ten opzichte van de bezoldiging van den Directeur van Openbare Werken, is niet in strijd met het gevoelen van den Kolonialen Raad, doch is integendeel een verdere doorvoering van het standpunt, door dien Raad zelf bij de behandeling van de artikelen 37, 77 en 102 der ontwerp begrooting ingenomen.

Ten aanzien van art. 109 der begrooting berust de Regeering in de besluiten van den Kolonialen Raad in zake den bouw van een verkoophal voor groenten en vruchten en van een postkantoor; doch tusschen haar en dien Raad bestaat verschil van meening over het besluit van den Raad, het bedrag voor den bouw van een belastingkantoor van de begrooting af te voeren. Uit het feit, dat ten aanzien van beide eerstgenoemde punten volledig overeenstemming is verkregen, mag worden opgemaakt, dat, indien duidelijk zou zijn gebleken van den wensch der Regeering om ook ten opzichte van het belastingkantoor tot overeenstemming te geraken, een zoodanige overeenstemming hoogstwaarschijnlijk wel zou zijn bereikt.

Tegen het door den Gouverneur voorgestelde krediet voor de verbetering van den mond der haven van Willemstad maakte de Koloniale Raad bezwaar, wijl dit college niet in de gelegenheid was geweest de plannen voor die verbetering te onderzoeken. De Raad gaf den Gouverneur in overweging, een ter zake dienend krediet bij suppletoire begrooting aan te vragen. De Regeering heeft echter gemeend, in de plaats hiervan een memoriepost op de begrooting te moeten brengen. Het vermoeden schijnt gerechtvaardigd, dat hier van een eigenlijk geschilpunt geen sprake is en dat de Koloniale Raad, ware aanstonds een memoriepost voorgesteld, zich daarmede ten slotte wel zou hebben vereenigd.

Ook de wijziging door de Regeering van het door den Kolonialen Raad op de begrooting gebrachte bedrag van f 260.000 ten behoeve van de drinkwatervoorziening in een memoriepost kan niet geacht worden tot een geschil in den eigenlijken zin des woords te hebben geleid. Trouwens de gang van zaken ten aanzien van deze aangelegenheid werpt een zeer merkwaardig licht op de vraag, of de Koloniale Raad tegenover de voorstellen van het Bestuur niet somwijlen terecht een gereserveerde houding aanneemt.

Ten aanzien van den op artikel 135 der begrooting voorkomenden post voor duurtebijslag, te verleenen aan de Landsdienaren, [illegible] Minister in de Memorie van Toelichting mede, dat hij den Gouverneur in overweging zal geven met den Kolonialen Raad nader in overleg te treden. Ook hier is dus van een onoplosbaar geschil kennelijk geen sprake.

In zake de omschrijving van hoofdartikel 2 der voorloopige begrooting schijnt voor het standpunt van den Kolonialen Raad veel te zeggen. Intusschen ware de Raad wellicht bereid geweest op dit punt toe te geven, indien de Regeering door tegemoetkoming op andere punten het gevoel van ongerustheid en van een zeker wantrouwen had weggenomen, dat bij den Raad kennelijk ten opzichte van het financieele beheer van het Bestuur bestaat. Ook hier kan dus van een onoplosbaar geschilpunt niet worden gesproken.

Als eenige quaestie, te welker aanzien werkelijk van een geschil van beteekenis sprake is en waarin dan ook aanleiding zou kunnen worden gevonden om de begrooting, niettegenstaande het ontbreken van een nadeelig saldo, aan de goedkeuring der wetgevende macht te onderwerpen, schijnt te moeten worden beschouwd het vraagstuk van de reorganisatie der politie.

Deze quaestie nader besprekende en memoreerende, hoe de Koloniale Raad met algemeene stemmen de desbetreffende voorstellen van den Gouverneur heeft afgewezen en hoe die zelfde Raad zich daarna, op opzienbarende wijze tot de Kroon en tot het Parlement heeft gewend om de doorvoering dier plannen tegen te gaan, verklaarden de leden, hier aan het woord, zich niet te kunnen ontrekken aan den indruk, dat bij een andere wijze van optreden van de zijde van den Gouverneur, van den Minister en wellicht ook van de zijde van het Parlement het niet onmogelijk zou geweest zijn, een oplossing te vinden, die ter plaatse niet zulk een heftige ontstemming zou hebben veroorzaakt. De hierbedoelde leden gaven onvoorwaardelijk toe, dat voorziening in den toestand van het politiewezen hoogst noodzakelijk is. Zij gaven evenzeer toe, dat in dit opzicht door den Kolonialen Raad bezwaren zijn gemaakt en gevoeligheden getoond, waarbij niet alle overdrijving afwezig was. Zij waren zelfs bereid te onderstellen, dat de oplossing van het politievraagstuk zal moeten gaan in de richting van militaire, altans in hoofdzaak militaire politie. Doch zij meenden, dat waar door den Minister uitdrukkelijk is toegezegd, dat tot uitvoering der reorganisatieplannen niet zou worden overgegaan alvorens te dien aanzien met den Kolonialen Raad overleg zou zijn gepleegd, de besprekingen van de Regeering met den Kolonialen Raad ook werkelijk het karakter van gemeen overleg hadden moeten dragen, en dat, had zulk een gemeen overleg werkelijk plaats gehad, de Regeering daarbij door op enkele punten aan de zienswijze van den Raad te gemoet te komen het tot stand komen van overeenstemming had kunnen bevorderen. De leden, die deze beschouwingen hielden, meenden er alsnog bij de Regeering met grooten ernst op te moeten aandringen, dat de voorgenomen reorganisatie niet zal worden ingevoerd, alvorens door het doen van nadere concessies gepoogd zal zijn verbetering te brengen in den ontstanen toestand van spanning, verbittering en weerstand. Zoo ware bijv. eenigszins te gemoet te komen aan de bezwaren tegen de uitgebreide bevoegdheden van den commandant der politietroepen, tegen den inderdaad wel zeer korten detacheeringstijd en tegen de geringheid van het burgerelement in den krijgsraad. In elk geval verzochten zij dringend, dat geen definitieve maatregelen zullen worden getroffen, alvorens de Kamer in de gelegenheid is geweest zich over deze materie nader uit te spreken.

Verscheidene andere leden verklaarden zich voor een groot deel bij dit betoog te kunnen aansluiten. Deze leden wezen er in het bijzonder op, dat in de Memorie van Toelichting wel melding wordt gemaakt van het feit, dat de Koloniale Raad het ontwerp betreffende de reorganisatie der politie met algemeene stemmen heeft verworpen en van de omstandigheid, dat de Minister te dezer zake een persoonlijk onderhoud heeft gehad met den heer STATIUS MULLER, in welk onderhoud deze den Minister namens den Kolonialen Raad de door dien Raad gevoelde bezwaren tegen de voorgenomen regeling heeft uiteengezet, doch dat in dat zelfde stuk over deze bezwaren zelf en over de argumenten, daartegenover door den Minister aangevoerd, te eenenmale het stilzwijgen wordt bewaard. Naar de meening der hier aan het woord zijnde leden hadden volledige mededeelingen hieromtrent in de Memorie van Toelichting niet mogen ontbreken. Dat zulks wel het geval is, achtten zij, vooral waar het hier een voor de onderlinge verhoudingen in Curaçao en voor de verhouding van dat gebiedsdeel tot Nederland zoo belangrijke aangelegenheid betreft, zeer te betreuren. De hier gevolgde gedragslijn achtten zij onjuist jegens de Staten Generaal zoowel als tegenover den Kolonialen Raad. Met klem drongen zij er op aan, dat de Minister alsnog in de Memorie van Antwoord een volledige uiteenzetting van den loop der gebeurtenissen zal geven, waaruit dan tevens zal kunnen blijken, in hoeverre de Regeering er naar gestreefd heeft, aan de bezwaren van den Kolonialen Raad te gemoet te komen. Ook deze leden meenden met klem te moeten waarschuwen tegen het doen ontstaan van de gevolgen, welke het opleggen aan Curaçao van een politieorganisatie, waartegen aldaar zoo overwegende bezwaren blijken te bestaan, zou kunnen hebben. Weliswaar is reeds bij de behandeling van de Curaçaosche begrooting voor 1927 in beginsel tot de oprichting van een militaire politie besloten, in het bijzonder op grond van het door den Minister aangevoerde motief, dat mede in verband met het internationale verkeer om en bij de haven de orde anders niet, althans niet zonder zeer hooge kosten, is te verzekeren, doch dit sluit allerminst uit, dat naast deze militaire politie, in het bijzonder bestemd voor de haven en de omliggende terreinen, een burgerlijke politie, overeenkomstig de wenschen van den Kolonialen Raad wordt ingericht. De leden, hier aan het woord, zouden dan ook, voordat zij hun definitief oordeel wilden geven over den zoo krassen maatregel, waartoe de Regeering thans is overgegaan, gaarne een nauwkeurige raming ontvangen van de kosten van een goed georganiseerde burgerpolitie eenerzijds als eenige politie, anderzijds naast een in het havengebied werkzame militaire politie.

De hier aan het woord zijnde leden gaven in dit verband als hun meening te kennen, dat met een goed korps burgerlijke politie de orde even goed kan worden gehandhaafd. Vooral na al hetgeen te dezer zake is voorgevallen, zal de instelling van een militaire politie niet nalaten de bestaande ontstemming nog te vergrooten.

Andere leden stelden hiertegenover, dat een militaire politie voor Curaçao de eenige afdoende oplossing is. Deze leden betreurden, dat de Koloniale Raad dit niet inziet. Zij stelden zich in dit opzicht aan de zijde van den Minister. Waar het hier een zoo groot belang geldt, heeft deze, naar zij meenden, zeer juist gehandeld door voor de oppositie van den Raad niet te wijken. Zeker zullen er heel veel bezwaren te overwinnen zijn en zal het moeilijk zijn een korps militaire politie bijeen te brengen en te houden, dat tactvol weet op te treden en klachten weet te vermijden. Deze moeilijkheid zal zich echter bij de aanstelling van een korps burgerpolitie in nog grootere mate voordoen. Bij de militaire politie bestaat in elk geval nog de krijgstucht, die in dit opzicht zeer veel ten goede kan uitwerken.

Een aantal der hierbedoelde leden meenden, dat het gebeurde voor het grootste deel te wijten is aan den Kolonialen Raad, die in dezen ook niet de minste tegemoetkoming heeft getoond.

Een ernstige bedenking tegen het voorstel der Regeering achtten sommige leden ook nog daarin gelegen, dat de kosten der militaire politie, die mede het garnizoen zal vervangen, in 1928 voor een vierde en in volgende jaren voor de helft op Curaçao zullen worden afgewenteld, hoewel artikel 99 van het Regeeringsreglement bepaalt, dat de kosten van de Rijkszee- en landmacht tot bescherming van de kolonie gevorderd, ten laste van 's Rijks schatkist komen.

Verscheidene leden vonden in de tot dusver gevoerde beschouwingen aanleiding te wijzen op de bij herhaling geuite klacht, dat in het algemeen door de Regeering veel te weinig met de autonomie van Curaçao wordt rekening gehouden en dat te veel van uit de departementale bureaux wordt geregeld.

Al hetgeen zich om de onderhavige begrooting en om de bij de behandeling dier begrooting naar voren gekomen quaesties heeft afgespeeld, had bij verscheidene leden den indruk gewekt, dat noch het beleid van den Gouverneur, noch dat van den Minister valt te roemen. Men moge toegeven, dat de stemming der Curaçaosche bevolking een element bevat van uiterst eigenaardig aandoende waardeering van eigen krachten boven die, uit Nederland of elders afkomstig, onmiskenbaar is het, dat de op dit oogenblik bestaande onaangename en gespannen verhoudingen voor een groot deel ook moeten worden geweten aan het optreden van Bestuur en Opperbestuur.

Verscheidene leden gaven uiting aan hun teleurstelling over het feit, dat in de Memorie van Toelichting niets wordt medegedeeld omtrent het urgentieprogram, hetwelk de vrucht zou zijn van de besprekingen tusschen den Minister en den Gouverneur tijdens diens jongste vrij langdurige in het belang van den dienst verleende verlof. Gaarne zouden deze leden alsnog vernemen, in welk stadium dat program thans verkeert en welke onderwerpen daarop voorkomen.

In de Memorie van Toelichting wordt verwezen naar stukken van den Kolonialen Raad. Deze stukken zijn ter griffie van de Kamer te raadplegen. Aan de leden toegezonden echter zijn zij niet. Verschillende leden, die hierop wezen, verklaarden tegen een wijziging als de bedoelde, indien dat ter bekorting noodig wordt geacht, geen bezwaar te hebben. Zij achtten het echter gewenscht, dat althans den leden der begrootingscommissie een exemplaar der bedoelde stukken worde toegezonden. Deze leden stelden de vraag, of de Minister bereid is, zulk een toezending alsnog ten spoedigste te doen plaats hebben.

Ten slotte werd opgemerkt, dat in de notulen van den Kolonialen Raad van 18 Januari 1926 is opgenomen een antwoord van den Raad naar aanleiding van een brief van den Minister van Koloniën, handelende over algemeene beginselen van begrootingsbeleid. Tot goed begrip van de betrokken quaestie is kennisneming van den inhoud van den genoemden brief noodig. Deze brief is echter, naar men meende te weten, tot dusver niet gepubliceerd. Gaarne zou men vernemen, of de Minister tot zoodanige publicatie bereid is.

(Wordt vervolgd.)

Hinderlijke vormen van voogdij.

Het voordragen ter vernietiging van de eerste sinds 40 jaar sluitende Curaçaosche begrooting een ernstige politieke fout van den minister. — De taktiek van kleinhouden en dwarsboomen van het departement jegens de kolonie. — De politie-reorganisatie als symptoom. — De stemming in Curacao.

De bekende Curacaosche correspondent schrijft in de N. Rott. Crt. van 14 Dec. j. l. het volgende:

In ons artikel: „Dingen die gezegd moeten worden", opgenomen in het Avondblad van 23 November j.l., hebben wij gewezen op den slechten indruk, dien de daad van den minister van koloniën om de eerste sluitende Curaçaosche begrooting, welke het departement van koloniën sinds bijkans 40 jaren bereikt heeft, aan H.M. de Koningin ter vernietiging voor te dragen.

Wij hebben daarbij niet verheeld, dat wij de daad van den minister, om den weerslag dien zij op de stemming te Curaçao zal hebben, een ernstige politieke fout achtten. Dit zal een ieder, die maar eenigszins bekend is met de Curaçaosche psyche, ons terstond toegeven; maar in welke mate de minister met zijn daad Curaçao in zijn vertegenwoordiging gekrenkt heeft, kunnen slechts zij schérp beseffen, die weten hoe men in de kolonie jaren lang als het ware gesmacht heeft naar de financieele onafhankelijkheid, naar de sluitende begrooting, om toch eens eindelijk verlost te worden van de voogdij, van de bemoeizucht van het departement van koloniën, welke zich doet gevoelen tot zelfs in de meest onbelangrijke details van de bestuurshuishouding, van een voogdij, die als een drukkende en beklemmende last wordt gevoeld.

Met zijn ingrijpen in deze eerste sluitende begrooting van Curaçao heeft de minister nu den indruk gewekt, dat het departement van koloniën met graagte de eerste gelegenheid, die zich maar aanbood, heeft aangegrepen, om èn Kolonialen Raad èn Curaçao op ondubbelzinnige wijze aan het verstand te brengen, dat sluitende begrootingen nog volstrekt geen budgetaire autonomie beteekenen; dat de met zooveel tegenzin verduurde departementale contrôle onveranderd en onverzwakt zal blijven voortbestaan, hoe ook de financieele toestand van Curaçao zich moge wijzigen.

Die indruk zal niet licht meer kunnen worden uitgewischt, althans niet door den minister van koloniën; van het bestuur van Curaçao zullen wij maar zwijgen. Zijne Excellentie heeft toch met zijn optreden ten deze rechtstreeks in de kaart gespeeld van de steeds grooter wordende groep te Curaçao, die niet ophoudt te prediken, dat van zelfs den geringsten schijn van autonomie onder Nederlandsch bewind toch nimmer sprake zal zijn; van hen, die zich steeds hoonend uitgelaten hebben over de „papieren autonomie" en immer den draak gestoken hebben met ernstige pogingen van den K. R. om de huishouding van de kolonie op zoo eenvoudig mogelijken voet te houden en slechts voor het onafwijsbaar noodige een beroep te doen op geldelijken steun uit 's Rijks schatkist. Z. E. heeft de bestgezinden, de vrienden van het Nederlandsch bewind, van zich afgestooten; de tegenstanders zullen het behaalde voordeel wel uitbuiten.

Welke nu de onmiddelijke gevolgen van 's ministers politiek ten aanzien van de begrooting en vooral van de politiereorganisatie zullen zijn, valt moeilijk te voorspellen. Wel kan men er zich van overtuigd houden, dat in den boezem van den K. R. de vraag zeer ernstig onder de oogen zal worden gezien of de tegenwoordige leden van het college, na de ondervonden behandeling nog langer kunnen aanblijven.

Wij hopen, dat in de binnenskamers te houden besprekingen kalmte en bezonnenheid het zullen winnen van de eerste opgewonden opwellingen. De leden van den K. R. mogen bedenken, dat zij met hun heengaan geen enkel belang dienen, het Curaçaosche evenmin als het welbegrepen Nederlandsch belang. Ook, dat er toch eenmaal een andere wind moet komen te waaien door de bureaux van het D. v. K., en.... dat in laatste instantie de

Staten-Generaal er toch ook nog zijn.

Intusschen vleie men zich ten Departemente toch heusch geen oogenblik met de hoop, dat de K. R. in een andere samenstelling lijdzamer, volgzamer, gemakkelijker te kneden zal zijn dan de tegenwoordige. Mannen, genegen de hun door het D. v. K. toegedachte figurantenrol te spelen, zullen te Curaçao thans moeilijk te vinden zijn. Daartoe heeft minister Koningsberger Curaçao in zijn vertegenwoordiging te diep gekrenkt.

Omtrent de redenen, welke den minister ertoe hebben bewogen de Kroon in overweging te geven de vereischte goedkeurig te onthouden aan de begrooting, behoeft men niet in het duister te tasten. In de memorie van toelichting tot het wetsontwerp tot vaststelling van de begrooting wordt dienaangaande wel de slechts vage, weinig klemmende en over het geheel onvoldoende reden opgegeven, dat ten aanzien van een deel der door den K. R. van de begrooting afgevoerde credieten de minister, „in overeenstemming met de meening van den gouverneur, waarbij ook de waarnemend gouverneur zich heeft aangesloten, de desbetreffende amendementen van den K. R. niet heeft kunnen aanvaarden", maar men kan veilig aannemen, dat het hier enkel en alleen gaat om de credieten voor de militaire politie, waaraan de minister nu eenmaal zijn hart schijnt te hebben verpand.

Wat echter minder voor de hand ligt, is het antwoord op de vraag, wat er toch kan schuilen achter de zoo ongewoon resolute houding en het gedecideerd positie nemen van den minister in bedoelde aangelegenheid, die toch op de keper beschouwd, een zuiver intern Curaçaosche is.

Er zijn er intusschen, die het antwoord op die vraag al gereed hebben, voor wie het onomstootelijk vaststaat, dat in het geheele verloop der zaak de drijvende kracht geen andere is dan de machtige Bataafsche.

Wij meenen intusschen te mogen aannemen, dat er dan toch nàást den invloed van de Bataafsche ook nog een andere invloed of andere invloeden werkzaam zijn, die zich te beslister doen gelden naarmate het verzet in de kolonie aan kracht wint.

De Bataafsche kan, met het oog op hare ondernemingen in West-Indië, belang hebben bij een behoorlijk apparaat, ter handhaving van de openbare orde en bescherming van de eigendommen, maar of dat nu een burger- dan wel een militaire politie zal zijn, moet haar onverschillig zijn. In elk geval kan zij geen enkele aanleiding hebben haar onmiskenbaren invloed aan te wenden, ter verkrijging van een organisatie geheel volgens het thans ter tafel liggende plan.

In het koppig vasthouden aan het ontworpen plan gevoelen wij veeleer de andere invloeden, waarop wij zooeven zinspeelden, onderkennen wij denzelfden draad, die ook geloopen heeft door de geschiedenis der watervoorziening: de politiek van kleinhouden en dwarsboomen.

In het geval van de watervoorziening heeft het departement van koloniën zich tot het uiterste verzet tegen den toch zoo bescheiden en redelijken wensch van den K. R. om het werk van ir. Molengraaff door een anderen, meer ervaren deskundige te doen onderzoeken en aan de plaatselijke gesteldheid te toetsen.

Thans verzet men zich aan „Koloniën" met de uiterste hardnekkigheid tegen zelfs weinig om het lijf hebbende concessies, hoofdzakelijk ten doel hebbende de beoogde organisatie het karakter van een proefneming te verleenen en den weg open te houden voor een andere, betere regeling.

Dezelfde taktiek: bemoeilijken, dwarsboomen, die ook vorige, minder plooibare besturen van Curaçao hebben moeten ervaren.

***

Vragen wij nog even aandacht voor een bewering van het Koloniaal Bestuur bij het beantwoorden van het eindverslag van den K. R. over het ontwerp-politiereorganisatie van den Gouverneur.

„Vergeten mag door den Raad ook niet worden" — aldus de gemachtigde van het Bestuur — „dat Curaçao ook zeer vele ingezetenen telt, die het ontwerp wel gaarne ingevoerd zouden willen zien, doch die eenmaal geen vertegenwoordiging in den Raad hebben".... „Het Bestuur vreest dan ook geen ernstig verzet van de zijde der burgerij bij de invoering van de Politieroepen; zeer zeker niet van de zijde van dat gedeelte van het publiek, dat doorgaans met de politie in aanraking komt".

Wel een handig beroep, dat beroep op de ingezetenen, die nu eenmaal geen vertegenwoordiging in den Raad hebben. Jammer maar, dat het in de feiten, in de realiteit geen steun vindt. Wij zouden willen vragen, waaruit toch het Bestuur de wetenschap put, dat er zoovele ingezetenen zijn, die het ontwerp ingevoerd willen zien? Voor zoover wij weten heeft totdusver geen stem op Curaçao zich in dien zin doen hooren. Wat de categorie betreft, die „doorgaans met de politie in aanraking komt", zal het aan het Bestuur, hoe bitter weinig het zich ook op hoogte heeft gesteld van hare mentaliteit, toch wel bekend zijn, dat geen andere in zulke mate als juist zij gekant is tegen de „macamba's".

En dan: „Het bestuur vreest dan ook geen ernstig verzet...."

Neen, datzelfde bestuur zag ook geen wolkje aan de lucht in 1922, zelfs niet toen een leider van den R. K. Volksbond met zijn bekende waarschuwing bij den gouverneur kwam; zelfs niet toen de samenscholingen reeds begonnen plaats te vinden.

De waarheid is, dat al wie te Curaçao zich bezig houdt met openbare aangelegenheden, gekant is en sterk gekant ook, tegen de invoering van de militaire politie in den vorm zooals ze is voorgesteld. Er vóór is niemand, al zijn er wel, die, vooral met het oog op den langzamerhand onhoudbaar geworden toestand, te vinden zijn voor een verstandige proef met een eenigszins gewijzigd stelsel, waarbij niet alle macht en bevoegdheid in handen van den militairen commandant wordt gelegd. Willemstad is toch geen militair kamp, noch een grensstation, waar met scherp op smokkelaars behoeft geschoten te worden.

Het bestuur vreest geen direct verzet. Dat doet ook niemand. Men vreest verslechtering van de stemming, steeds veelvuldiger incidenten.... tot eindelijk de uitbarsting komt.

***

Nog nooit vóór dezen zal te Willemstad de behandeling van de Curaçaosche begrooting in de Tweede Kamer met zooveel spanning tegemoet zijn gezien als thans. Men gevoelt daar terdege, dat het ditmaal niet gaat om details van meer of minder beteekenis, maar om de groote, allesbeheerschende lijn, in zekeren zin om de toekomst van het gewest.

Zal de Tweede Kamer gedoogen, dat Curaçao nog verder wordt voortbestuurd volgens goedvinden en inzicht van slechts een paar, misschien zelfs niet voor het voetlicht verschijnende mannen?

De kolonie bezit weliswaar geen gekozen volksvertegenwoordiging. Maar nimmer nog heeft een volgens het meest uitgebreide kiesrecht gekozen volksvertegenwoordiging een bevolking zóó eensgezind achter zich gevonden als de K. R. thans in zijn strijd tegen de wijze waarop het bestuur over het gebiedsdeel wordt gevoerd.

De kwestie der politiereorganisatie is ten slotte slechts een symptoom van het verkeerde stelsel. Moge de Tweede Kamer de zaak waarom het gaat der afdoening terugwijzen naar Curaçao waar zij om haar zuiver internen aard thuis behoort.

De uitwerking ten goede van zulk een gebaar op de stemming van de bevolking zal enorm zijn.

Naschrift der Redactie.

Het zijn wederom ernstige grieven, die hier door den bekenden Curaçaoschen correspondent in de N. Rott. Crt. van 14 Dec. j.l. tot het Departement van Koloniën gericht worden; — grieven, die ook door de leden der Tweede Kamer zijn aangevoeld, zooals overduidelijk blijkt uit hetgeen in de eerste alinea van het in ons nummer van heden gepubliceerd Voorloopig Verslag gezegd wordt.

En deze grieven klemmen te meer, nu wij weten dat bij Koninklijk Besluit van 21 November 1927, tegen de grondwet in, de politie-diensten op Curaçao aan de troepen aldaar zijn opgedragen.

Was de reeds in 1922 herziene Grondwet uitgevoerd, een Koninklijk Besluit als dat waarvan de Minister nu de verantwoordelijkheid draagt, zou onbestaanbaar zijn, tenzij de wetgever in Nederland met zooveel woorden dit onderwerp aan de Kroon ter regeling had opgedragen. En had de minister in den geest van de herziene grondwet willen handelen, dan had hij een voorstel aan de Staten Generaal moeten doen, om bij een wet vast te stellen, hetgeen thans bij een K. B. geregeld is. Daarbij komt nog dat de opdracht van politie-werkzaamheden aan de militairen door menigeen in Nederland en hier geacht wordt met verschillende artikelen van het zelfs ongewijzigd Regeeringsreglement in strijd te zijn. Al is het Regeeringsreglement nog niet met den tekst der Grondwet in overeenstemming gebracht, dit neemt niet weg, dat men bij de uitvoering van het oude te handelen heeft in den geest der herziene Grondwet. Dit heeft de minister niet gedaan, en dat is een ernstige fout.

Een voorzichtig en verstandig beleid toch, moet als het ware het politieke cement zijn, dat het moederland en de kolonie, en de verschillende groepen binnen de kolonie aan elkander bindt. De geestesgesteldheid, de rechtmatige strevingen die zich openbaren moet men kennen, en daarmede dient rekening te worden gehouden. De Regeering die op het advies van het Bestuur van Curaçao handelt, en het Bestuur zelf denken er blijkbaar niet aan de kloven, die zich steeds meer verdiepen en verbreeden, te overbruggen. En zoover is het al gekomen, dat reeds meer dan een beroep op de Tweede Kamer is gedaan, om haar invloed in het belang van Curaçao, en van het Moederland niet minder, aan tewenden.

De verklaring van den corr. dat er op Curaçao niemand voor de militaire politie is, is o. i. wel een beetje al te bout en verdient wel een nadere bespreking. Het is waar, tot dusver heeft geen stem op Curaçao zich in anderen zin, althans vanaf de publieke tribune doen hooren. Dit wil echter nog niet zeggen, dat die stemmen er niet zijn. Wij zelf zijn er geenszins voor, maar kennen toch hoogstaande personen, die de militaire politie zouden aanvaarden en met vlag en wimpel inhalen.

Dat zij zulks doen, ten einde raad, of omdat zij zich niet druk maken over de autonomie van een plaats, waar zij niet geboren zijn of slechts enkele jaren vertoeven, durven wij niet ontkennen; evenmin als wij zouden willen verzekeren dat zij allen tot in de bijzonderheden en details van de nieuwe regeling zijn doorgedrongen, of zich steeds voor oogen houden, dat *niet alleen de straatpolitie* op de militairen overgaat.

In elk geval is dit voor den Minister natuurlijk nog geen reden, om tegen de uitspraak van den Kolonialen Raad in, die met den Gouverneur de wetgevende macht deelt, een maatregel van zoo internen, en tevens zoo diep-ingrijpenden aard, door te zetten.

Daarom is het des te meer te betreuren, dat niet langs de lijn van wederzijdsche concessies getracht is tot een vergelijk te komen. De Minister zal wel zeggen, dat dit van zijn kant gebeurd is, dat de Koloniale Raad niet op het resultaat der besprekingen gewacht heeft, en dat men zich niet „aan Koloniën met de uiterste harndnekkigheid tegen zelfs weinig om het lijf hebbende concessies" verzet heeft, zooals de correspondent schrijft. Maar dan is het toch al met een heel onhandige manoeuvre geschied, zooals wij enkele weken geleden hebben aangetoond, en zooals ook het Kol. Weekblad schreef. Al zou die „uiterste hardnekkigheid," niet blijken, veel goede wil is evenmin gebleken. En waarom zijn dan die concessies niet in het Koninklijk besluit overgenomen?

MEDEDEELING.

Wegens een ongeluk aan de pers onder het drukken van het bijblad zijn we verplicht twee Ingezonden stukken plus de advertenties van de Maduro's Bank, Curiel's Bank, Spaansche booten, Kon. Ned. S. M. en die van de Cur. Petr. In. Mij. deze week te laten vervallen.

BERICHTEN

Nieuwe Procureur Generaal.

Volgens beschikking van 9 Januari j.l. No. 21 (P. B. 1928 No. 2), maakt de Gouverneur bekend dat de Heer Mr. M. VAN DIJK, Nederlandsch-Indisch Rechterlijk Ambtenaar met verlof, bij gouvernementsbeschikking van 6 Januari 1928 tijdelijk belast met de vervulling van het ambt van Procureur Generaal bij het Hof van Justitie in Curaçao, op Maandag 9 dezer zijn functie heeft aanvaard. Tevens wordt aan allen op dit eiland en op andere eilanden van Curaçao gelast en bevolen den voornoemden Heer Mr. M. van Dijk in die betrekking te erkennen en naar behooren te eerbiedigen.

De kruiser „Heliotrope."

De Engelsche kruiser „Heliotrope" wordt hier verwacht tegen 14 Februari en zal blijven tot de 20sten van die maand.

Een tweede Predikant:

Volgens berichten in Hollandsche bladen is de W.Eerw. Heer J. van de Pol, te Heeg (Friesland) aangewezen als predikant bij de Vereenigde Protestantsche Gemeente op Curaçao.

Toeristenbooten.

De volgende toeristenbooten zullen in deze maanden onze haven bezoeken:

Cap Polonio	28	Januari.
Megantic	30	„
Reliance	6	Februari.
California	7	„
Montroyal	8	„
Arcadian	11	„
Samaria	12	„
Columbus	20	„
Megantic (2de maal)	24	„
Veendam	1	Maart.
Aron	4	„
Reliance (2de maal)	8	„
Montroyal „	13	„
California „	13	„
Samaria „	16	„
Calgaric	17	„

Alice.

In plaats van de *„Georgetown*, die pas vergaan is, zal waarschijnlijk de *„Alice"* in de vaart komen voor het verkeer tusschen Curaçao en de Bovenwindsche eilanden. Het schip is Maandag j.l. via Saba en St. Eustatius naar hier vertrokken, en kan dus morgen of overmorgen hier verwacht worden.

Hr. Ms. „Hertog Hendrik."

Dinsdag a. s. wordt de „Hertog Hendrik" hier van zijn reis naar de Bovenwindsche Eilanden terugverwacht. Na een verblijf van een dag of vier alhier, zal het schip 21 dezer zijn reis vervolgen naar Suriname, via Barbados en Trinidad. In de loop van de volgende week zullen de stoffelijken overblijfselen van de op Caracasbaai een dertig jaren geleden begraven mariniers, plechtig naar het Militair Kerkhof worden overgebracht.

Inbraak.

Al geruimen tijd is het tamelijk stil geweest. De laatste week echter zijn de dieven weer aan het werk geweest. In den nacht van Woensdag op Donderdag is er ingebroken in een winkel van een Syrier, R. aan de Willemstraat, Berg Otrabanda. Naar verluidt is een kleine brandkast, inhoudende een kleine tweeho derd gulden ontvreemd.

Dezer dagen is er ook gestolen ten huize van den heer B. aan den Rooden Weg.

Naar wij verder vernemen, zijn van Dr. J. Be esch, terwijl hij in een winkel alhier was, geld en geldswaardige papieren gerold. Drie vreemdelingen, naar verluidt, 2 venezolanen en 1 Mexicaan, zijn gearresteerd en een groot gedeelte van het ten huize van den Heer B. en Dr. B. ontstolene is teruggevonden. Aan de deur van de Curaçaosche hypotheekbank is een hangslot geforceerd gevonden. Doch verder heeft men van inbraak niets ontdekt. Naar verteld wordt heeft de Syrier J. Rima later ook een zak koffie vermist.

Nieuwe Loodsen.

Blijkens een bericht uit de *Staatscourant* is bestemd om tot loods op Curaçao benoemd te worden de heer I. *Zilverschoon* te Rotterdam.

Volgens een later bericht is ook de heer *H. J. Mellema*, Binnenloods te Rotterdam, bestemd voor uitzending naar Curaçao.

G. Ir. Schotel.

Per S. S. „Caracas" is hier Zondag j. l. gearriveerd de heer ir. G. SCHOTEL van het Technisch Bureau van het Departement van Koloniën. De heer Schotel is de kortegolf-uitvinder in Nederland. Na in opdracht van de Nederlandsche regeering de conferentie te Washington te hebben bijgewoond, keert hij via Curaçao en Suriname naar Holland terug. Hij brengt een bezoek aan West-Indië, om zich hier van een en ander de kortegolf betreffende op de hoogte te stellen.

24 Januari hoopt hij per SS. „Oranje Nassau" naar Suriname te vertrekken.

Wij wenschen den heer Schotel van harte welkom, en hopen dat zijn verblijf alhier zal zijn in het belang onzer kolonie.

VERLOOFD

Enrique R. Goilo

en

Aura Araujo.

Curaçao / *Maracaibo* — *Eenige kennisgeving.*

1—2

GETROUWD.

J. L. Stoit Dijck

EN

M. A. M. Beaujon

Curaçao 12 Januari 1928.

Penweg 24. Tel. 336.

Bekendmaking.

Aangezien de aangeboden en overgeseinde gelukstelegrammen in Holland niet konden worden afgeleverd, kunnen afzenders van deze telegrammen beschikken over de door hen gestorte bedragen ten kantore van ondergeteekende

De Directeur van 's Lands Radio en Telefoondienst,

D. Molenkamp.

Dankbetuiging.

Voor de vele blijken van belangstelling ondervonden gedurende de ziekte en bij het overlijden van onzen innig geliefden echtgenoot en vader, betuigen wij onzen hartgrondigen dank.

Mevr. S. TEENSTRA,
E. TEENSTRA.

Bezoeken van rouwbeklag kunnen niet worden afgewacht.

Zeilvaart

gedurende de maand Dec. 1927

Binnengekomen van:		*Uitgezeild naar:*	
Aruba	27	Aruba	24
Bonaire	37	Bonaire	38
Bov. Eil.	1	Bov. Eil.	1
Guanta	3	Guanta	2
Haiti	1	Jamaica	1
La Guayra	1	La Guayra	1
La Vela de Coro	13	La Vela	15
Maracaibo	7	Maracaibo	6
Mayaguez	1	Pto Cabello	23
Pto. Cabello	12	Rio Hacha	2
Sto Domingo	4	Sto Domingo	4
St. Vincent	1	St. Vincent	1
Tucacas	16	Naar Zee	1
Van Zee	4		
Totaal	128	Totaal	119

GEBOREN

Wim

ZOON VAN

W. Hendrikse

H. Hendrikse-Snoek.

Curaçao 13 Jan '28.

STAAT van het aantal vaartuigen, die het eiland CURAÇAO in de maand Dec. 1927 aandeden, met de vermelding van hun gezamenlijke inhoudsmaat.

	ZEILSCHEPEN.			STOOMSCHEPEN.		
		INHOUD IN M³.			INHOUD IN M³.	
	Aantal	Bruto	Netto	Aantal	Bruto	Netto
Maand Dec. 1927	128	31.729	28.152	342	3.112.881	1.726.714
Vorige maanden	1.674	391.167	351.271	3.386	30.647.160	17.206.663
Totaal	1.802	422.896	379.423	3.728	33.760.041	18.933.377

N. B. Niet opgenomen zijn de schepen, die binnenkomen van de kustvaart en van de visscherij.

Arubaansch Nieuws.

„Luistervink" vertelt in „La Union" dat op Aruba de huishuren met den dag om hoog gaan: verhoogingen met 300 à 400% per maand zijn geen zeldzaamheden.

En niemand die er iets tegen doet. Men staat geheel machteloos.

Ook wordt er veel gebouwd. Alleen met het uitgeven van bouwgronden door het bestuur schijnt het raar toe te gaan. Van eenig plan voor een wegennet, dat bij de komende uitbreiding van Oranjestad toch zeker wel noodig zou zijn, schijnt men er geen idee te hebben. Ook de zorg voor de openbare gezondheid schijnt er heel veel te wenschen over te laten. Tout comme chez nous!

Soirée.

Zondagavond l. l. gaf het muziekkorps van Scherpenheuvel een welgeslaagd concert op het Brionplein.

Onder de ten hoore gebrachte nummers waren er drie van Curaçaosche componisten, n. l. *Scherpenheuvel* van C. A. Boskaljon, *George* van Mrs Sarah L. H. Maduro en *Welcome Home* van Charles Maduro.

In dank ontvangen.

Van *La Caraqueña*, de Heeren *J. & G. Marchena* een mooie kalender, en van de heeren *G. & W. de Jongh* een boekje: „The Story of the New Ford car".

Van de Firma *Mensing & Co.* een mooie kalender, en een *Nutricia*-kalender.

Gelukstelegrammen per kortegolf.

Met veel geestdrift is de bekendmaking van den heer Molenkamp, omtrent het verzenden van gelukstelegrammen, met Kerstmis en Nieuwjaar ontvangen. De heer Molemkamp heeft zijn best gedaan, om door middel van de pers en circulaires bekendheid eraan te geven. En het resultaat van zijn bemoeiingen mag zeker schitterend genoemd worden.

Meer dan 400 telegrammen zijn naar Holland verzonden. Des te grooter is de teleurstelling, ook voor den heer Molenkamp zelf, nu hij van Holland uit bericht ontving, dat de aangeboden en overgeseinde gelukstelegrammen niet konden worden afgeleverd, en de afzenders de door hen gestorte gedragen kunnen terugontvangen. Wat de reden daarvan is, niemand die 't weet. Wel weten wij uit goede bron dat er van hier veel over en weer getelegrafeerd is en men al zijn best gedaan heeft om de telegrammen in Holland te doen bezorgen. Doch helaas, zonder resultaat.

Laten wij hopen dat de heer Molenkamp 'n volgende keer beter succes heeft met zijn ijverige bemoeiingen, en dat er van Holland uit geen spaak in 't wiel gestoken wordt. Wij zijn benieuwd, of de van uit Suriname verzonden telegrammen 't zelfde lot gedeeld hebben als de onze.

De Ruyterkade en Penstraat.

De inwoners die langs de De Ruyterkade en Penstraat wonen of daar passeeren moeten klagen steen en been over den allerellendigsten staat deze beide straten. De toestand aldaar is meer dan erg. Het zijn geen straten meer, maar een reeks gaten en kuilen vol vuil stinkend water, een broeinest van muggen en muskieten. Daarom verzoeken wij namens de belanghebbenden, allerdringenst de ernstige aandacht van het Departement van Openbare Weken voor deze zaak. Is er geen geld om deze straten thans deugdelijk in orde te brengen, laat men dan voorloopig de gaten aanvullen en zoo die straten weer eenigszins begaanbaar maken

Officieele Berichten.

van de vorige week.

Aan de tijd. agent van politie 2e klasse alhier L. M. Safton is, op zijn verzoek, eervol ontslag uit 's Lands dienst verleend.

Aan den Opzichter bij het Departement van Openbare Werken alhier P. L. Evertsz is, op zijn verzoek, eervol ontslag uit 's Lands dienst verleend.

Aan den tijdelijk agent van politie 2e klasse op Aruba E. L. Richardson is, op zijn verzoek, eervol ontslag uit 's Lands dienst verleend.

Ernesto Rodriguez is benoemd tot telegrambesteller bij den post voor draadlooze telegrafie alhier.

De tijdelijk hulpkommies der belastingen op Aruba N. Wild is definitief benoemd tot kommies en de tijdelijke hulpkommiezen der belastingen aldaar M. Odor en J. N. Wild zijn definitief benoemd tot hulpkommies.

De heer Christiaan Winkel Azn is benoemd tot tijdelijk schrijver en werkzaam gesteld ter Inspectie der belastingen alhier.

Het circulatie-bankwezen in Curaçao.

Naar de Tel. verneemt, zal begin Januari de heer E. A. ZEILINGA, oud-president der Javasche Bank, vergezeld van den heer mr. dr. W. WESTERMAN, als secretaris, naar Curaçao vertrekken, teneinde aldaar op verzoek van onze regeering een onderzoek in te stellen naar het circulatie-bankwezen. Zooals bekend, heeft de minister van Koloniën reeds een commissie ingesteld, waaraan werd opgedragen, hem voor te lichten nopens de meest wenschelijke wijze van regeling van het circulatie-bankwezen in Curaçao. Van deze commissie, waarvan mr. G. VISSERING president is maakt de heer E. A. ZEILINGA deel uit.

DE MISSIE IN SWAZIELAND.

Een visitatiereis van Mgr. Gijlswijk.

Men schrijft uit Rome aan de Msbode d. d. 26 dezer Nov. j. l.

In den loop van dit najaar heeft de Apostolische Delegaat van Zuid-Afrika mgr. B. Gijlswijk O. P. (oud-pastoor van de St. Annakerk, alhier op Curaçao) de apostolische prefectuur van Swazieland bezocht en er de missies van de priesters der Congregatie der Dienaren van Maria gevisiteerd.

Nog maar enkele jaren geleden bestonden er totaal geen Katholieke missiën in Swazieland en thans zijn er bloeiende staties in het geheele land. In 1914 gingen twee paters Dienaren van Maria en een wereldgeestelijke naar Swazieland, doch de wereldgeestelijke werd spoedig door de inboorlingen om het leven gebracht.

Het was een geluk, dat ten minste de beide andere missionarissen in leven bleven; hun gelukte het tijdens den wereldoorlog twee missiestaties, wel is waar onder de grootste opofferingen van allerlei aard en ook in voortdurend levensgevaar, te stichten.

Na den oorlog kwamen nog andere missionarissen in 't land en daar ook Katholieke zusters hen vergezelden, geraakten de verschillende staties zeer spoedig tot bloei. Binnen enkele jaren gelukte het 6 staties als hoofdstaties te vestigen, waarbij voorts 33 bijstaties werden aangesloten. Tot dusverre werden 44 scholen geopend, welke door ongeveer 1000 leerlingen werden bezocht, die meest allen catechumenen zijn, om zich op het H. Doopsel voorbereiden. En thans werden alle missiestaties voor den eersten keer door den delegaat van den H. Vader bezocht.

Mgr. Gijlswijk was vergezeld van zijn particulieren secretaris Pater de Groen O. P. en van pater A. Botta O. S. M. en werd door de missionarissen naar de eerste statie „Mater Dolorosa" geleid. Deze statie ligt in Mbabane. De Apostolische Delegaat droeg een plechtige Hoogmis op, en gaf aan het slot den Pauselijken zegen. Des namiddags had te zijner eer een wereldlijk feest plaats, waaraan alle daar wonende Europeanen en de regeeringscommissaris met zijn familie deelnamen. De apostolische delegaat bracht ook een bezoek aan den inlandschen koning Sobhuza II en diens moeder en begaf zich vervolgens naar de missiestatie van St. Jozef, welke in het hart van Swazieland is gelegen. Daar is ook de zetel van den Apostolischen prefect.

Van daar ging dan de reis naar de eerst onlangs nieuw opgerichte statie van St. Philippus Benizi, welke ongeveer 100 K.M. verder ligt. Daar kon de delegaat de groote offers zien, welke de missionarissen moeten brengen, wanneer zij in dat land een nieuwe missie stichten. Daar bestaan de eerste woningen van de missionarissen uit zeer primitieve strohutten, waarin alles ontbreekt, wat het leven eenigszins gemakkelijk maakt. Ondanks alle armoede hebben de missionarissen echter reeds een flink aantal catechumenen uit de geheele omgeving verzameld.

Daarop ging de reis naar de missie van Maria Boodschap, welke op 50 K.M. afstands ligt. Deze afstand werd deels te paard, deels in een kleinen wagen, doch ook te voet afgelegd, waarbij de reizigers alle gevaren van de wilde streek leerden kennen; vooral b.v. de giftige slangen, welke overal in het oerwoud verborgen zijn.

In alle missiestaties diende de Apostolische Delegaat de H. Sacramenten toe, zelf reikte hij de algemeene H. Communie uit en doopte de catechumenen. Zoo doopte hij in de statie van St. Jozef 46 volwassenen en diende aan 200 bekeerlingen het Sacrament des Vormsels toe.

BUITENLAND.

Een volk in dienstbaarheid ?

Herhaaldelijk is te dezer plaatse, zegt de *Nieuwe Eeuw*, het Dawes-verdrag beoordeeld; en steeds is dan gezegd, dat er maar twee mogelijkheden zijn: ófwel het Duitsche volk berust blijvend in het Dawes-verdrag en daarmede in een slavenlot; ófwel het weigert op den duur daarin te berusten; en dan volgen groote internationale moeilijkheden.

Wij hebben dan, heel in 't kort samengevat, dit dilemma aldus bewezen:

Duitschland is zijne koloniën kwijt en heeft, door de vele binnenlandsche leeningen, welke het tijdens den oorlog sloot, een groot deel van zijn eigen rijkdom vernietigd. Want na den oorlog hadden die binnenlandsche leeningen geen waarde meer. Geld van buiten in den vorm van rente of koloniale baten ontvangt Duitschland dus niet of niet noemenswaard. Daar bovendien de Duitsche koopvaardijvloot sterk is ingekrompen, zal Duitschland ook zeer weinig ontvangen voor vrachtvaardersdiensten. Wanneer nu Duitschland toch milliarden moet gaan betalen aan zijne overwinnaars zal het dit alléén kunnen *door veel meer te exporteeren dan te importeeren*. Om veel te kunnen exporteeren zullen echter twee dingen noodig zijn:

ten eerste de meest up to date inrichting der Industrie, zoodat in ten minste gelijke technische condities als in Amerika en andere technisch vooraanstaande landen zal kunnen worden gefabriceerd; en dit is slechts bereikbaar door middel van groote leeningen in het buitenland, dat hooge rente zal vragen;

ten tweede: lage loonen, opdat de Duitsche waren de buitenlandsche markten, waarvan zij tijdens den oorlog goeddeels werden verdrongen, wederom kunnen veroveren, óók tegen de zware concurrentie van landen, met lage valuta en lage loonen in.

Het noodwendige gevolg echter van deze lage loonen zal zijn, dat het geheele Duitsche arbeiders- en boerenvolk — en deze beide maken de groote massa uit — zal hebben te berusten in eene verregaande ontbering.

Daar het niet te veronderstellen is, dat dit werkelijk zonder verzet zal geschieden, moet men aannemen, dat de beweging naar socialisme en communisme in Duitschland sterker zal worden. Indien echter deze bewegingen, ófwel de nationalistische, welke naast deze beide de eenige van groote beteekenis is, de macht in handen krijgen, moet weigering tot verdere nakoming van het Dawes-verdrag worden gevreesd; en, daar vooral Frankrijk en België, die ontzaglijke uitgaven deden voor het herstel hunner verwoeste gebieden, maar ook Engeland, welks economische en financiëele positie gevaarlijk moet worden geacht, voor eigen herstel de betalingen volgens de Dawes-overeenkomst niet kunnen missen, zouden er dan zeker ernstige internationale moeilijkheden rijzen. Zóó was onze prognose, toen het Dawes-verdrag in werking trad.

Hoe is nu de werkelijkheid geworden? Men heeft het aan de feiten kunnen constateeren; en, als men niet tot de overgroote meerderheid behoort, welke alleen maar op den uiterlijken schijn der dingen afgaat, zal men hebben waargenomen, hoe de gouden en zilveren ketenen van het Duitsche volk steeds zwaarder werden en steeds nauwer werden aangehaald. De schijn was inderdaad gunstig genoeg. Na de Dawes-leening aan den Duitschen staat bewoog zich een geregelde geldstroom uit het Westen naar Duitschland. De Amerikanen, die stikken in het goud, óók nadat ze Italië heel wat gelden tegen hooge rente hadden geleend, konden van den overmatigen en drukkenden, onvruchtbaren last, weer heel wat afwentelen en dien gouden schat „vruchtbaar" maken. Zij in hoofdzaak, en andere geldbeleggende naties, met name ons eigen land, leenden geld uit in Duitschland, alsof er geen aangenamer werk dan geld uitleenen bestond. Te verwonderen viel het niet.

Was de Duitsche staat en waren de Duitsche landen tengevolge van de onteigening op groote schaal hunner eigen burgers door middel der valuta-daling, niet vrijwel schuldenvrij? Waren de Duitsche industriën en de Duitsche landbouw, die in den valutatijd hunne schuldenlasten met enkele Hollandsche centen konden aflossen, geen prachtige en veilige onderpanden, welke een zelden bereikbare zekerheid boden? Was er geen zeer hooge rente te maken door dergelijke leeningen? En, als men 't geld niet voor langen tijd kwijt wilde zijn, wat kon men beter doen dan het in deposito geven bij Duitsche banken: — bij den hooge rentestand in Duitschland waren er immers geen banken, die voor geld en deposito zoóveel vergoeding betaalden als zij.

Er kwam dus na de Dawes-leening in Duitschland *geldovervloed* en met dien geld*overvloed* kwam de *overmoed*, kwam de *schijn* van welvaart, de blos op de wangen van den teringlijder.

Was er aan de eene zijde uitleengraagte; er was aan Duitschen kant ontleengraagte. Landen, steden, industrieën, alles leende geld, liefst op langen termijn door emissies, desnoods op korten termijn bij de banken. De industrieën werden gerationaliseerd: de woningbouw werd met kracht ter hand genomen; wegen werden verbeterd; Berlijn kreeg 'n schitterende haven; sportvelden en wat dies meer zij werden opgericht; de werkloosheid nam af en de loonen stegen.

En bij dat alles werden de Dawes-verplichtingen stipt nagekomen.

Het is ook al weer niet te verwonderen, dat bij zoo'n schijnbloei, een roes over het Duitsche volk kwam, dat er zich echter weinig rekenschap van gaf, hoe de mooie gouden ketenen al spoedig zouden gaan knellen.

Een ding slechts merkte dit volk ter dege aan den lijve: het leven werd steeds duurder en duurder; zoodat de arbeiders met hun loonen en de ambtenaren met hun salarissen voor een groot deel op de grens der behoefte of over die grens heen leefden.

Want wat was het geval?

Om de binnenlandsche markt voor de eigen industrie en den eigen landbouw te reserveeren, hebben de leiders van het Duitsche volk hooge tariefmuren opgericht, welke de uiterst sterk georganiseerde en gecentraliseerde Duitsche industrie in staat stelden door prijsafspraken hooge winsten te behalen, waaruit de hooge renten der industriëele leeningen konden worden betaald en tevens nog flinke ondernemerswinsten overbleven. Die hooge prijzen echter moesten worden opgebracht door de breede Duitsche massa tegenover welke dus feitelijk een verbond was gesloten van buitenlandeshe geldschieters met binnenlandsche industriëelen om *haar* te laten opdraaien voor de betaling der oorlogsschade.

De leiders van het Duitsche volk en de Duitsche industriëelen hadden daarbij echter deze bijgedachte: indien wij onze winsten behalen op de binnenlandsche markt, kunnen wij op de buitenlandsche zonder winst desnoods met eenig verlies verkoopen, om daar de concurrenten te verdringen; door steeds verdere vervolmaking van ons productie-apparaat, met het geleende geld kunnen we straks zelfs met eenige winst op de veroverde markten werken; en dan kunnen we onze lasten voldoen uit de exportoverschotten. Dit was de algemeene tendenz der Duitsche economische politiek.

Over het hoofd gezien werd daarbij echter, dat de andere natiën ook hare industrieën hebben en wel niet werkeloos zouden blijven toezien, dat in hare landen door het stilleggen van zulke industrieën of van den landbouwexport, de welvaart zou vernietigd worden. Ook die andere landen gingen, over het algemeen, in toenemende mate tariefmuren bouwen, welke den Duitschen export bemoeilijken en beperken.

Tot nu toe is er slechts één jaar geweest, waarin de waarde van den Duitschen export dien van den import overtrof en dat was het jaar 1926. In dat jaar overtrof de waarde van den uitvoer dien van den invoer met 938 millioen gouden marken. In 1924 was de waarde van den invoer echter 1818 millioen gouden marken hooger geweest dan die van den uitvoer, in 1925 was dit cijfer zelfs 2452 millioen Mark, en nu, over de eerste 9 maanden van 1927, overtreft de invoer den uitvoer reeds met niet minder dan 1479 millioen Mark.

Aangezien nu de diensten door Duitschland aan het buitenland bewezen, en voornamelijk bestaande in zeevrachten in die vier jaren '24, '25, '26 en '27 onderscheidenlijk slechts 200, 290, 308 en 154 millioen hebben opgebracht en het verschil tusschen ontvangen rente en betaalde rente over die 4 jaren een nadeelig saldo van 314 millioen aantoont, is het duidelijk, dat Duitschland als geheel genomen, niet alleen al de verbeteringen, welke het in zijne industrie, de huisvesting en de sport- en ontspanningsgelegenheden zijner bevolking aanbracht, maar ook de betalingen, welke het krachtens de Dawes-overeenkomst moest doen, geheel heeft verricht *uit geleend geld*.

Het is echter óók duidelijk, dat 't dit op den duur niet zal kunnen blijven doen, omdat de geldschieters zullen weigeren verder crediet te geven, als zij gaan merken, dat er geen feitelijke overschotten aanwezig zijn, om daaruit hunne rente te betalen.

Thans zijn zij zoover gekomen, dat de *eerste twijfel op dit punt* de geldschieters van Duitschland heeft aangegrepen. Zij hebben uit meededeelingen van den directeur der Reichsbank, dr Schacht. en van anderen ervaren, dat in die enkele jaren, sinds het ontstaan van de Dawes-overeenkomst de Duitsche schuldenlast reeds tot een totaal van *10 milliard Mark* is opgeloopen, waarvan meer dan 3½ milliard schuld op korten termijn. Zij weten, dat Duitschland het volgende jaar niet minder dan 2500 millioen Mark zal moeten afdragen aan andere landen, krachtens de bepaling der Dawes-overeenkomst. Zij constateeren. dat er geen uitvoeroverschot is en dat het waarschijnlijk ook niet zal komen; en zij zijn huiverig om nieuwe gelden te leenen. Duitschland echter verkeert zijnerzijds reeds eenigszins in de positie van den schuldenaar die leeft van zijn schulden; van een, die er in geslaagd is, reeds zooveel schulden te maken. dat zijn schuldeischers er voor terugdeinzen hem te laten failleeren, omdat dan ook voor hen de strop zoo groot zou wezen. Het is duidelijk, dat bij een thans plotseling stop zetten aller verdere leeningen, Duitschland al zeer spoedig voor eene catastrofe zou staan. Daarom heeft de vertrouwensman der uitleeners aan Duitschland thans een stap gedaan, zooals onrustige en voor hun geld bevreesde geldschieters dien gewoonlijk doen: hij heeft tot den schuldenaar de vermaning gericht zuiniger te leven, zijn uitgaven te beperken en met name zekere uitgaven, welke hij op het punt stond te doen, maar achterwege te laten. Aangezien echter de schuldenaar *in casu een geheel volk* is, heeft deze waarschuwing practisch de beteekenis eener aanmaning, dat de groote massa van dit volk in ontbering zal hebben te leven, ten einde èn de rente te kunnen betalen van de 10 milliard geleend geld èn de verplichtingen volgens de Dawes-overeenkomst. Nu, nu Parker Gilbert zijn memorandum tot de Duitsche regeering heeft gertcht, nu *begint* het Duitsche volk te bemerken, dat de ketenen, welke het aanvaardde, wel van goud zijn en zelfs van steeds zwaarder gouden schakels, maar dat die ketenen niettemin vreeselijk kunnen knellen en niet minder dan ijzeren ketenen het teeken van dienstbaarheid zijn.

Het memorandum van Parker Gilbert maakt de vraag weer acuut, of het Duitsche volk bereid zal zijn deze dienstbaarheid aan de geldschietersmogendheden te blijven aanvaarden; en, zoo niet, wat daarvan de gevolgen zullen zijn. Dat die vraag thans acuut is en hoe ze moet worden beantwoord; — ziedaar punten voor een volgenden keer